

dierenartsenpraktijk
tweestromenland

Cryptosporidiose diarree bij kalveren

De parasiet *Cryptosporidium parvum* komt voor bij vele zoogdieren. Bij kalveren veroorzaakt de parasiet in de eerste levensmaand diarree. Let op. Deze parasiet kan ook voor mensen gevaarlijk zijn. Let vooral op contact van kinderen met de kalveren. Laat ze goed hun handen wassen na contact met de dieren.

Ongeveer twintig procent van de gezonde koeien scheidt oöcysten (soort eitjes) van *Cryptosporidium* uit, met een piek rondom afkalven. Kalveren nemen deze oöcysten op uit de omgeving. Normaliter vormt dit geen probleem omdat bij een gezond kalf met goede biestvoorziening tegelijkertijd het afweersysteem weerstand opbouwt tegen *Cryptosporidium*. Echter, als de opbouw van het afweersysteem onvoldoende goed verloopt of als het aantal opgenomen oöcysten erg hoog is, raakt de darmwand zo beschadigd dat de dieren ziek worden. Aangetaste zieke kalveren scheiden zeer grote hoeveelheden oöcysten uit gedurende één tot dertien dagen. Dit vormt een belangrijke infectiebron voor andere kalveren waardoor er een vicieuze cirkel ontstaat waarbij oudere kalveren steeds de jongere besmetten. De oöcysten kunnen in de mest worden aangetoond.

Door de aantasting van de darmwand door de *Cryptosporidium* parasieten ontstaat milde tot ernstige diarree. Bovendien kunnen andere ziekteverwekkers gemakkelijk hun kans grijpen op de beschadigde darmwand. De diarree is dun-brijig tot waterig of slijmerig met vlokken en wit-geel-groenig van kleur. Bijmenging met bloed kan eveneens optreden. De kalveren zijn lusteloos, hebben een verminderde eetlust en vermageren. Indien de diarree langer bestaat drogen de kalveren uit.

Met preventieve managementmaatregelen kan cryptosporidiose goed worden voorkomen. Dit vereist een consequent hygiënisch management op het gebied van voeding en huisvesting. Op die manier wordt de infectiecyclus op een bedrijf doorbroken. Het aantal parasieten, en daarmee het aantal uitgescheiden oöcysten, wordt drastisch verlaagd, waardoor geen diarree meer wordt veroorzaakt.

Bij ernstige problemen kunnen kalveren preventief met medicijnen worden behandeld (Halocur). Dit dient vanaf dag 1 tweemaal daags oraal verstrekt te worden gedurende 7 dagen. Deze medicijnen doden de parasiet niet, maar hebben een remmende werking. Als er minder oöcysten in de omgeving zijn en het kalf ouder wordt, neemt de gevoeligheid voor cryptosporidiose af.

Belangrijker dan het standaard behandelen van alle nieuwgeboren kalveren met medicijnen, is het nemen van een aantal managementmaatregelen. Anders blijft het dweilen met de kraan open. Oöcysten van *Cryptosporidium* zijn resistent tegen vrijwel alle desinfectiemiddelen en kunnen wel tot een jaar overleven in de bodem. Wanneer een infectie is aangetoond, is het belangrijk dat alle hokken waar jonge kalveren in komen grondig worden schoongemaakt en vervolgens worden gereinigd met warm water van

minimaal 80°C (liefst met een stoomcleaner). Vergeet vooral het hekwerk en speenemmers niet! Alleen zo worden de oöcysten effectief bestreden. Een alternatief voor heet water is een ammoniakoplossing of het middel Oocide (Antec). Vervolgens dienen de hokken een aantal dagen te drogen. Eenlingboxen worden daarna het liefst neergezet op een goed reinigbare ondergrond waar minimaal een jaar geen vee heeft gestaan en waar de ondergrond dus ook niet besmet kan zijn met oöcysten. Verder zijn de algemene hygiënemaatregelen om kalverdiarree te voorkomen van het allergrootste belang. Deze staan verder beschreven in de informatiebrief "Kalverdiarree".

Wij willen graag
BIEST

